

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 161/2020-55

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody [REDAKČIA], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol. s r. o., Zámocká 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Michal Mandzák, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 3/2017 a jeho uznesením z 26. júla 2017, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 TdoV 2/2018 a jeho uznesením z 20. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Argumentácia ústavnej sťažnosti a jej doplnení

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola elektronicky 13. júna 2019 a poštou 18. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA],

██████████, ██████████, t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody ██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 To 3/2017 a jeho uznesením z 26. júla 2017 (ďalej len „uznesenie odvolacieho súdu“), ako aj postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 TdoV 2/2018 a jeho uznesením z 20. februára 2019 (ďalej len „uznesenie dovolacieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“) sp. zn. BB-4T 26/2016 z 24. apríla 2017 bol uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona. Bol mu za to uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ako aj ochranný dohľad na dobu 16 mesiacov. Zároveň bol zaviazaný aj nahradiť spôsobenú škodu vo výške 7 818 906,57 €.

3. Uznesením odvolacieho súdu bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté.

4. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal sťažovateľ dovolanie z dôvodov podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c), g), h), i) a k) Trestného poriadku.

5. Uznesením dovolacieho súdu bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté. Toto uznesenie bolo doručené 17. apríla 2019.

6. Ústavná sťažnosť smeruje tak proti uzneseniu odvolacieho súdu, ako aj proti uzneseniu dovolacieho súdu. Podľa názoru sťažovateľa uznesením odvolacieho súdu došlo k porušeniu jeho práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru [podľa navrhovaného znenia nálezu, teda podľa petitu ústavnej sťažnosti však malo dôjsť uznesením odvolacieho súdu k porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) dohovoru, pozn.].

Uznesením dovolacieho súdu malo dôjsť k porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) dohovoru.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru uznesením odvolacieho súdu

7. Uznesením odvolacieho súdu došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa z dôvodu, že nemohol vypočuť v konaní pred súdom kľúčového svedka [REDACTED] (ďalej len „svedok V [REDACTED]“) a nemohol sa s ním konfrontovať.

8. Sťažovateľ v priebehu celého konania namietal, že špecializovaný súd na hlavnom pojednávaní nevypočul svedka V [REDACTED] ako kľúčového svedka a postupom podľa § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku len prečítal jeho výpovede z prípravného konania, hoci išlo o výpovede majúce kľúčový význam pre rozhodnutie vo veci. Konkrétne išlo o výpovede z prípravného konania z 20. februára 2013, 19. septembra 2014 a 10. marca 2015, ktoré boli prečítané na hlavnom pojednávaní konanom 16. a 17. februára 2017. Prečítanie svedeckej výpovede z prípravného konania na hlavnom pojednávaní je výnimočným inštitútom, ktorý je výnimkou zo zásady bezprostredného súdneho konania. Preto k nemu možno pristúpiť len výnimočne a len z taxatívne uvedených dôvodov. V danom prípade však špecializovaný súd, ako aj najvyšší súd ako odvolací súd (ďalej len „odvolací súd“) videli takýto dôvod v tom, že svedok V [REDACTED] sa mal dlhodobo zdržiavať v zahraničí, a preto vychádzali z toho, že je daný zákonný dôvod podľa ustanovenia § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku.

9. Postup odvolacieho súdu, ale aj špecializovaného súdu, ktorým nebol výsluch svedka V [REDACTED] sťažovateľovi umožnený, nie je postačujúci a legitímny. Došlo tým k porušeniu čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru.

10. V rozhodnutí veľkého senátu Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) Al-Khawaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu č. 26766/05 a č. 22228/06 sú definované kritériá na posúdenie toho, či nevykonanie výsluchu svedka je zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru. Relevantné je, či ide o dostatočný dôvod neprítomnosti svedka

pred súdom, či je výpoveď svedka podstatným usvedčujúcim dôkazom a napokon, či tu boli dostatočné „vyvažovacie“ faktory.

11. V prvom rade treba posúdiť dôvod, ktorý viedol k nevypočutiu svedka V [REDACTED], ktorý ako faktický vlastník poškodenej spoločnosti (majoritný spoločník) nebol vypočutý na hlavnom pojednávaní. V uznesení dovolacieho súdu sa uvádza, že špecializovaný súd ho opakovane predvolával, avšak bezúspešne. Splnomocnený právny zástupca svedka V [REDACTED] predložil jeho vyhlásenie, že sa zdržiava obchodne v zahraničí, presťahoval sa na Bahamy a neplánuje a ani nie je schopný zúčastniť sa hlavného pojednávania. Vyhlásil tiež, že sa pridrižiava výpovede z prípravného konania a k tejto už nemá čo dodať. Postoj svedka V [REDACTED] k výsluchu na hlavnom pojednávaní možno podľa názoru najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu hodnotiť ako negatívny s tým, že svedok V [REDACTED] aktívne nespolupracoval. Všeobecné súdy preto dospeli k názoru o odôvodnenosti aplikácie ustanovenia § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku. Podľa názoru sťažovateľa s ohľadom na špecifiká konkrétneho prípadu nemožno tento postup považovať za zlučiteľný s právom obvineného na vypočutie svedkov garantované čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru. Treba poukázať pritom na skutočnosť, že svedok V [REDACTED] sa aj napriek pobytu v zahraničí počas prípravného konania bez akýchkoľvek obštrukcií dostavoval na výsluchy (trikrát). Nie je preto zrejmé, prečo sa „zdráhal“ prísť vypovedať na súd tak, aby ho mohol sťažovateľ kontradiktórnym spôsobom vypočuť v konaní pred súdom. Všeobecné súdy sa s týmto nepomerom nijako nevysporiadali a uspokojili sa iba s vyhlásením svedka V [REDACTED], že sa nachádza v zahraničí, a to za situácie, keď existovalo dôvodné podozrenie, že sa podaním svedeckej výpovede v súdnom konaní vyhýba. Svedok V [REDACTED] (ale ani jeho právny zástupca) nevysvetlil, ktoré konkrétne dôvody ho viedli k tomu, že na hlavné pojednávania ani raz neprišiel. Uvedené je zvýraznené i vzťahom svedka V [REDACTED] k predmetu trestného konania, v ktorom vystupoval ako poškodený (majoritný spoločník poškodenej spoločnosti), a teda mal prioritný záujem nielen na meritórnom ukončení trestného konania, ale i na výroku o náhrade škody. Preto je sťažovateľ toho názoru, že zo strany všeobecných súdov nebolo legitímne použitie ustanovenia § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku a takýto postup viedol k porušeniu ustanovenia čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru.

12. Námietku sťažovateľa, že v danom prípade mali všeobecné súdy využiť inštitút európskeho vyšetrovacieho príkazu (resp. iného opatrenia podľa práva Európskej únie), vyhodnotil dovolací súd tak, že v danom prípade ide o ruského štátneho občana s trvalým pobytom v Ruskej federácii, resp. na Bahamách, pričom na tieto územia sa európsky vyšetrovací príkaz nevzťahuje.

13. Všeobecné súdy však prehliadli, že svedok V [REDACTED] mal aj slovenské štátne občianstvo. Napriek tomu neprešetrovali jeho pobyt a uspokojili sa iba s jeho vyhlásením, že sa presťahoval na Bahamy a veľa cestuje.

14. Z ustálenej rozhodovacej praxe ESLP vyplýva, že samotná okolnosť, že svedok sa nachádza v zahraničí, nemôže ospravedlniť jeho neúčast' na pojednávaní. Súd je povinný skúmať, či existuje závažný a dostatočný dôvod odôvodňujúci nenariadenie výsluchu svedka, akým je úmrtie svedka, jeho zdravotný stav, osobitná zraniteľnosť alebo obavy. Na splnenie požiadaviek vyplývajúcich z čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru sa vyžaduje, aby zmluvné strany prijali konkrétne opatrenia na zabezpečenie svedkov. Ani dovolací súd sa nevysporiadal s námietkou sťažovateľa, že súdy nižšieho stupňa nevyužili niektorú z možností na zabezpečenie svedka, resp. na vykonanie jeho výsluchu. Dovolací súd sa lakonicky vyjadril k použitiu európskeho vyšetrovacieho príkazu a rámcového rozhodnutia Rady 2003/577/SVV (ďalej len „rámcové rozhodnutie“), pričom sa nijako nevyjadril k možnosti využitia prostriedkov právnej pomoci za situácie, keď svedok V [REDACTED] so súdom aktívne komunikoval aj prostredníctvom právneho zástupcu a v zásade bol známy jeho pobyt, resp. dosiahnuteľnosť. Inými slovami, svedok V [REDACTED] nebol pre orgány činné v trestnom konaní neznámy a všeobecné súdy s ním komunikovali prostredníctvom splnomocneného zástupcu. V takejto situácii preto špecializovaný súd, resp. odvolací súd mohli vykonať konkrétne opatrenia smerujúce k zabezpečeniu svedka V [REDACTED]. Navyše treba uviesť, že všeobecné súdy mohli postupovať v zmysle zmluvy medzi ČSSR a ZSSR o právnej pomoci a právnych vzťahoch vo veciach občianskych, rodinných a trestných z 12. augusta 1982, ktorá bola uverejnená vyhláškou č. 95/1983 Zb. a ktorej platnosť bola potvrdená i vo vzťahu k Ruskej federácii. Rovnako sťažovateľ poukazoval na existenciu európskych inštitútov (napr. na európsky vyšetrovací príkaz) z toho dôvodu, že sťažovateľ

(zrejme má byť svedok V [REDACTED], pozn.) sa často zdržiaval v Londýne (teda v rámci Európskej únie), a preto bolo možné prostredníctvom európskeho vyšetrovacieho príkazu vykonať výsluch svedka V [REDACTED] telemostom. Pritom je dôležité, že sťažovateľ predkladal dôkazy o pobyte svedka V [REDACTED] v Londýne (napr. zo sociálnych sietí), resp. iné dôkazy smerujúce k jeho zabezpečeniu. Nemožno pritom súhlasiť s názorom dovolacieho súdu, ktorý túto aktivitu vyhodnotil ako irelevantnú. Všeobecné súdy mohli tiež využiť napr. inštitút poriadkovej pokuty (§ 70 Trestného poriadku) alebo inštitút zabezpečenia svedka (§ 88 Trestného poriadku). Žiada sa zvýrazniť tiež, že svedok Vozjakov je i občanom Slovenskej republiky a okrem poškodenej spoločnosti [REDACTED] (a i v súčasnosti je) členom dozornej rady obchodnej spoločnosti [REDACTED], so sídlom v Slovenskej republike, čo znamená, že bolo legitímne očakávať, že sa na území Slovenskej republiky bude zdržiavať.

15. Z hľadiska kritéria posúdenia dôležitosti výpovede svedka V [REDACTED] poukazuje sťažovateľ na to, že jeho výpoveď bola najkľúčovejším usvedčujúcim dôkazom, čo možno vyvodiť hlavne z obsahu výpovedí v prípravnom konaní. Vyplýva to aj z postavenia svedka V [REDACTED] ako majoritného spoločníka poškodenej spoločnosti, teda faktického poškodeného. Poškodeným pri stíhanom trestnom čine nie je totiž len poškodená spoločnosť, ale i jej spoločník. Kľúčovosť výpovede svedka V [REDACTED] je zrejmä i z toho, že sám prokurátor ho v obžalobe označil ako svedka, ktorý mal vyvrátiť obhajobné tvrdenia sťažovateľa (s. 34 obžaloby) a zrejme i z tohto dôvodu ho navrhol vypočuť na hlavnom pojednávaní ako prvého svedka (s. 35 obžaloby). Rovnako aj z rozsudku špecializovaného súdu vyplýva, že výpoveď svedka V [REDACTED] je kľúčová, a to i preto, že sťažovateľ sa v rámci svojich obhajobných tvrdení bránil tým, že konal so súhlasom svedka V [REDACTED], resp. na jeho pokyn, pričom v tejto súvislosti sa chcel so svedkom konfrontovať. Špecializovaný súd a odvolací súd však týmto obhajobným tvrdeniam neuverili a v podstate sa priklonili k tvrdeniam svedka V [REDACTED]. O dôležitosti jeho výsluchu svedčí to, že sám špecializovaný súd sa dvakrát pokúsil o jeho predvolanie, teda sám považoval jeho výsluch za relevantný. Ďalší dôvod relevantnosti jeho výsluchu je daný tým, že bol poškodeným, a preto aj posúdenie toho, či sťažovateľ konal v súlade s pokynmi svedka V [REDACTED], súvisí s posúdením otázky, či tu existovala okolnosť vylučujúca protiprávnosť, ktorou je súhlas

poškodeného podľa § 29 Trestného zákona. Ak totiž sťažovateľ postupoval v súlade so súhlasom poškodeného, tak jeho konanie nemôže byť trestným činom.

16. Pri posudzovaní existencie „vyvažovacích faktorov“ sťažovateľ zdôrazňuje, že takýmto faktorom môže byť napr. to, či boli na účely podpory výpovede svedka V [REDACTED] predložené aj iné dôkazy, napr. znalecké posudky týkajúce sa jeho dôveryhodnosti, alebo to, či mal sťažovateľ alebo jeho obhajca príležitosť vypočúvať svedka V [REDACTED] v prípravnom konaní, či sa vzdal tohto práva, prípadne aký bol postoj sťažovateľa pri čítaní svedeckej výpovede na hlavnom pojednávaní. Sťažovateľ ako obvinený sa nemal možnosť osobne zúčastniť tohto úkonu v prípravnom konaní, a preto sa ani logicky nemohol vzdať tohto práva. Ak Trestný poriadok ustanovuje, že zápisnica z výsluchu svedka sa môže za určitých okolností čítať na hlavnom pojednávaní, musí mať porovnateľnú kvalitu, ako keby išlo o výsluch svedka na hlavnom pojednávaní. Ústrednou „postavou“ trestného konania je obvinený (nie obhajca), ktorý je v prvom rade oprávnený klásť svedkovi otázky. Orgán činný v trestnom konaní môže nepovolit' obvinenému zúčastniť sa úkonu prípravného konania, avšak nemôže ísť o ľubovôľu. Rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní o „pripustení“ obvineného k úkonom prípravného konania by malo byť náležite odôvodnené a založené na riadne zistenom skutkovom stave. V danom prípade však policajti bez akéhokoľvek odôvodnenia nepripustili účasť sťažovateľa pri výsluchu svedka V [REDACTED]. Za týchto okolností sa preto nemožno „uspokojiť“ ani s odôvodnením dovolacieho súdu, podľa ktorého sa sťažovateľ nezúčastňoval úkonov prípravného konania, neprejavil o nezáujem, nenamietal ich, a preto jeho tvrdenie vyznieva tendenčne. Sťažovateľ ako obvinený nebol pri čítaní zápisníc z výsluchov svedka V [REDACTED] pasívny, jeho výpovede komentoval a navrhoval konfrontáciu. Iniciatívne tiež predkladal dôkazy o pobyte svedka V [REDACTED]. V uvedenej súvislosti poukazuje sťažovateľ na právny názor generálneho advokáta Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) zo 14. marca 2019 vo veci sp. zn. C-38/18, podľa ktorého zásada ústnosti konania vyžaduje, aby súd rozhodol nielen na základe spisu, ale aj na základe osobného a ľudského poznania páchatel'ov a svedkov trestného činu, čo predovšetkým znamená, že sa svedkovia musia podrobiť ústnemu výsluchu bez ohľadu na to, či už podali svedeckú výpoveď v priebehu vyšetrovania alebo nie. Svedecká výpoveď sa nejaví ako nevyhnutná len s ohľadom na jej obsah, ale aj s ohľadom na spôsob, akým

svedok vypovedá, a na dojem, aký vyvoláva. Článok 6 ods. 1 a 3 dohovoru predpokladá, že predtým, než je možné vyhlásiť obvineného za vinného, musia byť všetky dôkazy proti nemu predložené pred ním na verejnom pojednávaní pre účely ich kontradiktórneho prejednávania. Spravodlivé súdne konanie tak v zásade vyžaduje, aby osoby zodpovedné za rozhodnutie o vine alebo nevine vypočuli svedkov osobne. Obžalovanému sa tým musí umožniť konfrontovať sa so svedkom svedčiacim proti nemu a spochybníť jeho svedeckú výpoveď za prítomnosti sudcu, ktorý musí v konečnom dôsledku vydať svoje rozhodnutie. Ide tu o vyjadrenie zásady bezprostrednosti. Táto zásada je dôležitou zárukou trestného konania, keďže umožňuje súdu posúdiť vierohodnosť a spoľahlivosť usvedčujúcich výpovedí, a tým aj dôvodnosť obvinení, čo môže mať pre obžalovaného rozhodujúce dôsledky. Ide tu o komplexnú úlohu vyžadujúcu, aby súd vykonal priame posúdenie dôkazov, a nemožno ju splniť iba jednoduchým prečítaním zápisníc z výpovedí.

17. Všeobecné sudy vychádzali z toho, že sťažovateľ odmietol konfrontáciu so svedkom V [REDACTED], čo má preukazovať zápisnica z konfrontácie medzi svedkom V [REDACTED] a sťažovateľom z 20. februára 2013. Táto zápisnica však nebola prečítaná ani na hlavnom pojednávaní, ale ani na verejnom zasadnutí, čo znamená, že všeobecné sudy vychádzali zo skutkových zistení, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom podľa ustanovenia § 278 ods. 2 Trestného poriadku. V tomto smere sa dovolací súd s námietkou sťažovateľa stotožnil, avšak skonštatoval, že táto skutočnosť nemala dopad na správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Toto konštatovanie dovolacieho súdu nemožno akceptovať, lebo v tomto prípade v zásade dovolací súd skonštatoval nezákonnosť postupu nižších inšancií, avšak bez vyvodenia akýchkoľvek dôsledkov. Dovolací súd pritom neuviedol vlastné úvahy a riadne a logicky nevysvetlil a neuviedol, ktorými konkrétnymi úvahami sa riadil, keď sa na jednej strane stotožnil s námietkou sťažovateľa o nezákonnosti postupu nižších inšancií, ale na druhej strane neuviedol ani jeden dôvod, prečo tento nezákonne získaný dôkaz nemal vplyv na jeho rozhodnutie. Sťažovateľ sa nestotožňuje ani s názorom dovolacieho súdu, podľa ktorého neprečítanie opatrenia o pribratí tlmočníka nezakladá nezákonnosť výpovede svedka, lebo ani tento záver dovolacieho súdu nie je riadne vysvetlený. V súvislosti s odmietnutím konfrontácie sťažovateľa so svedkom V [REDACTED] v prípravnom konaní treba tiež uviesť, že táto sa vykonala len za účasti policajných

orgánov, nie teda prokurátora alebo súdu, a nemožno ju považovať za zlučiteľnú s čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru.

K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) dohovoru uznesením dovolacieho súdu

18. Sťažovateľ namieta porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru v prvom rade preto, že podľa jeho názoru sa dovolací súd vôbec nevysporiadal s jeho námietkami a svoje závery riadne neodôvodnil. Namietal pritom primárne dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a odôvodnil to absenciou typu škody v skutkovej vete rozsudku a úmyslu spôsobiť škodu, ale aj ustálením škody na základe znaleckého posudku, v ktorom znalci vyjadrili právny záver. Dovolací súd dospel v súvislosti s touto námietkou k názoru, že ich nemôže hodnotiť, lebo smerujú k posúdeniu skutkového stavu. Tento názor dovolacieho súdu je podľa názoru sťažovateľa zjavne neodôvodnený a porušuje jeho právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

19. Sťažovateľovi je zrejmé, že dovolací súd nie je tzv. skutkovým súdom a skutkový stav zistený súdmi nižšieho stupňa nemôže preskúmať. V uvedenom prípade však nejde o skúmanie správnosti a úplnosti zisteného skutku, ale o jeho nesprávne právne posúdenie.

20. V zmysle rozhodovacej praxe súdov a právnej teórie musí byť skutok vymedzený tak, aby zodpovedal všetkým znakom skutkovej podstaty trestného činu, z ktorého sa obvinený uznáva za vinného. Skutkovou podstatou trestného činu sa rozumie súhrn konkrétnych znakov charakterizujúcich určité ľudské správanie ako konkrétny trestný čin, pričom každá skutková podstata trestného činu obsahuje znaky charakterizujúce objekt trestného činu, objektívnu stránku trestného činu, subjekt trestného činu a subjektívnu stránku trestného činu. Všetky tieto znaky tvoria jednotný celok, sú v skutkovej podstate obligatórne a existujú pri každej skutkovej podstate. Ak čo i len jeden z uvedených znakov chýba, nie je možné hovoriť o trestnom čine.

21. Trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten, kto inému spôsobí malú škodu tým, že poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť alebo povinnosť uloženú

25. Skutkové zistenia týkajúce sa „vzniku škody“ sú založené len na znaleckom skúmaní, v zmysle ktorého bola stanovená skutočná škoda vo výške 7 818 906,57€.

26. Záver o tom, že bola stanovená skutočná škoda, je právnym (nie skutkovým) záverom, hoci znalec nie je oprávnený prijímať právne závery a hodnotenia. Bol povinný prijať taký záver, ktorý by stanovil napr. reálne zmenšenie (úbytok) majetku poškodenej spoločnosti (napr. uvedením rozdielu úbytku aktív pred škodnou udalosťou a po nej).

27. Sťažovateľ namietal aj konštatovanie znalca, podľa ktorého nekonal s náležitou odbornou starostlivosťou. Aj tu ide o právne hodnotenie, ktoré znalcovi neprináleží. Tomu prisvedčil odvolací súd, ale aj dovolací súd, keď uviedol, že znalecký posudok bol „kontaminovaný“ právnym hodnotením, avšak podľa názoru všeobecných súdov tento nedostatok nerobí znalecký posudok nepoužiteľným, pretože obsahuje poznatky, z ktorých znalec vychádzal a ktoré umožňujú súdu prijať totožný alebo odlišný záver o tejto otázke. Podľa názoru sťažovateľa dokazovanie neumožnilo všeobecným súdom prijať záver o type škody. Tieto ani nekvalifikovali, o aký typ škody ide, a preto nemožno zistiť, či ide o skutočnú škodu alebo ušlý zisk. Tento nedostatok nie je odstránený ani odôvodnením rozhodnutí všeobecných súdov. Dovolací súd len lakonicky uviedol, že skutkový stav zistený súdmi nižších stupňov nemôže preskúmať a meniť. Sťažovateľ je však presvedčený, že v danom prípade ide o nesprávnosť právneho posúdenia, a preto bol na mieste dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

28. Sťažovateľ poukazuje aj na to, že poškodená spoločnosť vedie súdne konanie na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 7 Cd 20/2012 o určenie vlastníckeho práva k inkriminovaným pozemkom, teda sama prezentuje názor, že je vlastníčkou týchto pozemkov, čím vlastne tvrdí, že u nej nemohlo dôjsť k úbytku majetku, v dôsledku čoho minimálne výrok o náhrade škody nemôže obstať. Týmto výrokom sa má poškodenej spoločnosti nahradiť škoda, hoci táto v civilnom konaní tvrdí, že je naďalej vlastníčkou pozemkov a že preto k reálnemu úbytku jej majetku nemohlo dôjsť. Je tiež významné, že na majetok poškodenej spoločnosti bol vyhlásený konkurz a správca konkurznej podstaty zahrnul všetky nehnuteľnosti do súpisu konkurznej podstaty.

29. Všeobecné súdy vrátane dovolacieho súdu sa nevysporiadali s námietkou sťažovateľa, podľa ktorej postupoval pri vykonávaní inkriminovaných úkonov v súlade s pokynmi svedka V [REDAKOVANÉ] ako väčšinového spoločníka poškodenej spoločnosti, ktorý bol o týchto úkonoch informovaný a nemal voči nim výhrady. Práve preto skutok nemohol byť kvalifikovaný ako trestný čin, keďže protiprávnosť je vylúčená súhlasom poškodeného.

30. Okrem toho konanie sťažovateľa nemohlo spôsobiť žiadnu škodu, lebo sťažovateľove právne úkony nemožno vnímať izolovane ako samostatné právne úkony s tým, že sťažovateľ podrobne uvádza inkriminované úkony a ich vzájomnú súvislosť.

31. Trestnoprávny rozmer skutku má podľa všeobecných súdov spočívať v tom, že hoci sťažovateľ disponoval čiastkou 700 000 €, túto nepoužil na úhradu mimoriadnej splátky úveru, ale podstatnú časť z tejto sumy použil na úhrady faktúr. V zásade sa mu teda vyčíta, že nesprávne rozhodol o tom, či sumu 700 000 € vynaloží na úhradu splátky úveru, alebo ju použije na ďalšie fungovanie spoločnosti, ktorej bol konateľom, za situácie, keď táto bola dlhodobo podkapitalizovaná a nebola spôsobilá generovať príjmy pre účely prevádzkovania ďalšej činnosti. Takto ustálený skutok nemôže byť kvalifikovaný ako trestný čin, pretože sa sťažovateľovi v zásade kladie za vinu nesprávne rozhodnutie o použití finančných prostriedkov. Absentuje u neho subjektívna stránka skutkovej podstaty žalovaného trestného činu (úmysel smerujúci ku vzniku škody). Sťažovateľ sa len snažil získať čas v podobe predĺženia úveru na účel zabezpečenia zdrojov financovania tak, aby spoločnosť neprišla o pozemky. Tieto konkrétne námietky sťažovateľa „vyriešil“ dovolací súd tak, že ich posúdil ako skutkové námietky, hoci v skutočnosti ide o námietky právneho posúdenia.

32. Ďalej sťažovateľ namieta nezákonnosť znaleckého dokazovania s poukazom na ustanovenie § 147 ods. 3 Trestného poriadku (znalecký ústav alebo právnická osoba pribratá na podanie znaleckého posudku je povinná spracovať znalecký posudok písomne a uviesť v ňom osoby, ktoré sa na spracovaní znaleckého posudku podieľali, ako aj ich prípadné rozdielne závery; ak pri spracovaní znaleckého posudku dospeli k zhodným záverom, určí sa v znaleckom posudku osoba, ktorá môže byť ako znalec vypočítaná na účely

trestného konania, pozn.). Sťažovateľ nenamietal skutočnosť, že by osobou podieľajúcou sa na vypracovaní znaleckého posudku a osobou, ktorá môže byť vypočítaná ako znalec, mala byť iba jedna osoba. Zo znaleckého posudku a jeho doplnku nevyplýva, ktoré osoby sa podieľali na jeho spracovaní, ale ani to, ktorá z týchto osôb môže byť vypočítaná ako znalec. Nevyplýva z neho ani, či prof. S [REDACTED] a prof. H [REDACTED] znalecký posudok aj vypracovali alebo len podpísali. Okruh osôb, ktoré znalecký posudok vypracovali, nie je teda z neho zrejmy. Policajtom mali byť podľa ustanovenia § 144 Trestného poriadku poučené všetky osoby (znalci), ktoré sa podieľali na vypracovaní znaleckého posudku. To však zo znaleckého posudku nie je možné identifikovať. S týmito námietkami sa dovolací súd vysporiadal zjavne nedostatočne.

33. Napokon s poukazom na ustanovenie § 9 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a § 31 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o európskom zatýkacom rozkaze“) sťažovateľ namieta, že ako obvinený bol vydaný na trestné stíhanie orgánmi Rakúskej republiky na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, pričom sa nevzdal špeciality, a to ani v konaní pred rakúskymi orgánmi, ale ani pred slovenskými orgánmi. Je nepochybné, že po jeho vydaní došlo k zmene opisu jeho konania ako obvineného i následku konania oproti skutku, ktorý bol opísaný v európskom zatýkacom rozkaze. Sťažovateľ je preto presvedčený, že k jeho vydaniu došlo pre iný skutok, než za aký bol odsúdený, čo zakladá neprípustnosť jeho trestného stíhania. V tejto súvislosti nesúhlasí so záverom dovolacieho súdu, že podstata skutku zostala zachovaná, a preto nebolo potrebné vyžiadať dodatočný súhlas z Rakúskej republiky. Trvá na tom, že o zachovaní totožnosti skutku nemožno v danom prípade hovoriť z dôvodu, že došlo k podstatnej úprave úkonov, ktoré mal vykonať, ale tiež i jeho následkov (nebola zachovaná ani totožnosť konania, ale ani totožnosť následkov). Za právne relevantné je potrebné považovať i to, že všeobecné súdy nemohli reálne posúdiť totožnosť skutku, pretože súvisiace dôkazy neboli na hlavnom pojednávaní (resp. na verejnom zasadnutí) oboznámené a neboli ani súčasťou spisu. Preto dovolací súd nemohol posúdiť totožnosť skutku.

34. Sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1/ Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy SR ako i právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. b/, c/ a d/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3To/3/2017 zo dňa 26.07.2017 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.

2/ Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy SR ako i právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. b/, c/ a d/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, spis. zn. 2TdoV/2/2018 zo dňa 20.02.2019 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.

3/ Zrušuje Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3To/3/2017 zo dňa 26.07.2017 a Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, spis. zn. 2TdoV/2/2018 zo dňa 20.02.2019 a vec vracia odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4/ Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] do 15 dní od doručenia tohto nálezu trovy konania na účet jeho právneho zástupcu Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o. “

35. Ďalej sťažovateľ požaduje, aby ústavný súd v zmysle § 129 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odložil vykonateľnosť uznesenia dovolacieho súdu a uznesenia odvolacieho súdu.

36. Z doplnenia ústavnej sťažnosti zo 6. augusta 2019 doručenej ústavnému súdu elektronicky toho istého dňa a poštou 12. augusta 2019 vyplýva, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazoval na návrh generálneho advokáta Súdneho dvora vo veci Gambino a Hyka vedenej pod sp. zn. C-38/18 a na v ňom uvedené relevantné úvahy týkajúce sa nevyhnutnosti vypočutia svedka – poškodeného v konaní pred súdom. Vzhľadom na skutočnosť, že Súdny dvor v uvedenej veci (už po podaní ústavnej sťažnosti) rozhodol rozsudkom z 29. júla 2019, sťažovateľ toto rozhodnutie prikladá s dôrazom na jeho relevantné časti uvedené v bode 43 a 44 rozsudku, ktoré znejú:

„43/ Jedným z dôležitých prvkov spravodlivého trestného konania je tak možnosť obvineného, aby bol postavený tvárou v tvár svedkovi za prítomnosti sudcu, ktorý má vo veci rozhodnúť. Táto zásada bezprostrednosti je dôležitou zárukou trestného konania, keďže zistenia sudcu, pokiaľ ide o správanie a dôveryhodnosť svedka, môžu mať závažné dôsledky pre obvineného. Z tohto dôvodu musí zmena v rozhodovacom zložení súdu po výsluchu dôležitého svedka v zásade viesť k jeho novému výsluchu (rozsudky ESĽP, 9. marca 2004, Pitkänen v. Fínsko, CE:ECHR:2004:0309JUD003050896, § 58, z 18. marca 2014, Beraru v. Rumunsko, CE:ECHR:2014:0318JUD004010704, § 64).

44/ Na zásadu bezprostrednosti však nemožno hľadieť tak, že bráni akejkolvek zmene v zložení súdu v priebehu konania. Vzniknúť, a tým znemožniť nepretržitú účasť sudcu na konaní, môžu celkom zjavné administratívne alebo procesné problémy. Môžu byť prijaté opatrenia, aby sudcovia, ktorí prevezmú vec, správne pochopili dôkazy a tvrdenia, napríklad tým, že sa im poskytnú zápisnice, ak dôveryhodnosť predmetného svedka nie je spochybnená, alebo nariadením nového pojednávania alebo nového výsluchu dôležitých svedkov pred súdom v zmenenom zložení (rozsudky ESĽP, 2. decembra 2014, Cutean v. Rumunsko, CE:ECHR:2014:1202JUD005315012, § 61, a 6. decembra 2016, Škaro v. Chorvátsko, CE:ECHR:2016:1206JUD000696213, § 24).“

37. Výrok rozsudku Súdneho dvora znie:

„Články 16 a 18 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV, sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej ak bola obeť trestného činu vypočutá po prvýkrát pred rozhodovacím zložením trestného súdu prvého stupňa a toto rozhodovacie zloženie bolo neskôr zmenené, táto obeť musí byť v zásade znovu vypočutá týmto novým zložením, ak jedna zo strán konania odmietne, aby uvedené rozhodovacie zloženie vychádzalo zo zápisnice z prvého výsluchu uvedenej obete.“

38. Sťažovateľ je preto toho názoru, že svedok V [REDACTED] mal byť osobne vypočutý na hlavnom pojednávaní tak, aby mohol jeho výsluch vykonať sťažovateľ. Uvedené je potrebné vnímať aj v nadväznosti na to, že dovolací súd sa vôbec nevysporiadal

s argumentáciou sťažovateľa týkajúcou sa výšky škody a jej charakteru ako normatívneho znaku stíhaného trestného činu.

39. Podstatou skutku bolo, že sťažovateľ ako konateľ obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „D [REDACTED]“) mal 26. apríla 2010 uzavrieť s obchodnou spoločnosťou [REDACTED] (ďalej len „F [REDACTED]“), zmluvu, ktorou v podstate previedol na FORESPO nehnuteľnosti (pozemky) za čiastku 3 863 898,97 € (za čiastku vynaloženú na splatenie úverového záväzku D [REDACTED]), hoci tieto pozemky boli v roku 2009 nakúpené za čiastku 11 682 805,54 €. S poukazom na ustanovenie § 126 ods. 1 prvej vety Trestného zákona však mali všeobecné súdy stanoviť hodnotu nehnuteľností v období od 26. apríla 2010 (deň uzavretia inkriminovanej zmluvy s F [REDACTED]) do 30. apríla 2012 (koniec opčnej prémie). Je to tak preto, lebo práve v tomto období došlo k „odstráneniu“ (resp. scudzeniu) nehnuteľností z majetku D [REDACTED], a to práve s poukazom na uvedené ustanovenie, podľa ktorého pri určení výšky škody sa vychádza z ceny, za ktorú sa vec, ktorá bola predmetom úkonu, v čase a v mieste činu obvykle predáva. V danom prípade však všeobecné súdy, ale ani orgány činné v trestnom konaní nemohli vychádzať z tzv. nákupnej ceny nehnuteľností, teda z čiastky 11 682 805,54 €, ale z hodnoty nehnuteľností v čase spáchania skutku. Inými slovami, pri stanovení škody bolo potrebné vychádzať z hodnoty nehnuteľností (nie z ich nadobúdacej hodnoty, resp. kúpnej ceny), ktorá by bola stanovená ku dňu spáchania skutku (nie ku dňu nadobudnutia nehnuteľností). Takúto hodnotu nehnuteľností však orgány činné v trestnom konaní nezisťovali, a preto ich závery nie sú z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľné. Škodou v danom prípade by bol pritom kladný rozdiel medzi hodnotou nehnuteľností zistených ku dňu spáchania skutku a čiastkou 3 863 898,97 € (čiastkou vynaloženou na splatenie úverového záväzku D [REDACTED] z titulu jej úverového vzťahu voči Poštovej banke, a. s.). O škode by bolo možné preto hovoriť len v tom prípade, ak by hodnota nehnuteľností určená v súlade s ustanovením § 126 ods. 1 Trestného zákona presiahla čiastku 3 863 898,97 €.

40. Žiada sa tiež uviesť, že z verejne dostupných zdrojov je známe, že na poškodenú obchodnú spoločnosť [REDACTED] v konkurze, ktorá je právnou nástupkyňou D [REDACTED] (ďalej len „S [REDACTED]“), je vyhlásený konkurz, pričom uznesením Okresného súdu

Košice I sp. zn. 26 K 4/2018 bola F [REDACTED] uložená povinnosť podať voči správcovi konkurznej podstaty žalobu o vylúčenie majetku zapísaného v súpise všeobecnej podstaty. Súpisová hodnota tohto majetku je 927 031,30 € (nedosahuje teda sumu 3 863 898,97 €). Ocenenie nehnuteľností vykonal správca konkurznej podstaty S [REDACTED] konajúci pod dohľadom súdu a v prospech veriteľov. Je preto nepochybné, že stanovil objektívnu cenu inkriminovaných nehnuteľností, pričom táto cena zďaleka nedosahuje hodnotu záväzku vyplývajúceho z úverového vzťahu s Poštovou bankou, a. s. Preto nemožno hovoriť o vzniku žiadnej škody.

41. S ohľadom na uvedené skutočnosti je sťažovateľ toho názoru, že rozdiel nákupnej ceny pozemkov v roku 2009 (so súhlasom svedka V [REDACTED]) a predajnej ceny pre F [REDACTED] mohol byť vyvolaný hospodárskou krízou, resp. tým, že nákup nehnuteľností sa realizoval za nadhodnotené ceny. Táto okolnosť však nemôže ísť v neprospech sťažovateľa, keďže predmetom skutku v rámci trestného konania nebol nadhodnotený nákup pozemkov, ale ich podhodnotený predaj. Navyše, prípadný nadhodnotený nákup pozemkov sa realizoval so súhlasom svedka V [REDACTED].

42. Z ďalšieho doplnenia ústavnej sťažnosti z 28. januára 2020 doručeného ústavnému súdu elektronicky toho istého dňa vyplýva, že sťažovateľovi bolo doručené upovedomenie o začatí exekúcie vydané súdnym exekútorom JUDr. Antonom Burym, PhD. (ďalej len „súdny exekútor“) sp. zn. 42 Ek 1148/2019, 9 Ex 243/19 z 28. augusta 2019, podľa ktorého správca konkurznej podstaty S [REDACTED] sa na základe rozhodnutia o náhrade škody v trestnom konaní domáha vymoženia čiastky 7 818 906,57 €. Ten istý správca konkurznej podstaty súčasne zaradil do konkurznej podstaty i pozemky, na ktoré sa náhrada škody priznaná v trestnom konaní vzťahovala, a vyzval F [REDACTED] na podanie žaloby o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty. Inými slovami, správca konkurznej podstaty S [REDACTED] sa súčasne domáha tak sporných nehnuteľností, ako aj náhrady škody zodpovedajúcej hodnote týchto nehnuteľností (so zohľadnením úveru). V podstate teda žiada dvakrát to isté. Takýto stav vznikol ako následok rozhodnutia o náhrade škody v trestnom konaní a je z ústavnoprávneho hľadiska neudržateľný. Preto i z tohto pohľadu uznesenie dovolacieho súdu nemôže obstať. Na túto skutočnosť sťažovateľ poukazoval aj v podanom dovolaní.

II.

Skutkový stav veci

43. Z uznesenia odvolacieho súdu vyplýva, že ním podľa § 319 Trestného poriadku bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľa proti rozsudku špecializovaného súdu.

Podľa konštatovania odvolacieho súdu sťažovateľ v podanom odvolaní inter alia namietal, že špecializovaný súd upustil od výsluchu svedka V [REDACTED] ako kľúčového svedka, čím bol porušený princíp bezprostrednosti a ústnosti trestného konania.

Podľa názoru odvolacieho súdu k námietke sťažovateľa týkajúcej sa použiteľnosti svedeckých výpovedí z prípravného konania v súdnom konaní treba uviesť, že zápisnice o takýchto výsluchoch môžu byť pri splnení zákonných podmienok v priebehu súdneho konania čítané ako náhrada výpovede svedka na hlavnom pojednávaní. Pokiaľ sa prokurátor a obžalovaný zhodnú, že osobný výsluch svedka na hlavnom pojednávaní nie je potrebný, môže byť výpoveď svedka z prípravného konania prečítaná, ak nie je podstatná pre rozhodnutie o vine. Druhou alternatívou je možnosť také výpovede predložiť na odstránenie rozporov oproti skoršej svedeckej výpovedi (napr. výsluch svedka V [REDACTED]). Zo spisu je zrejmé, že sťažovateľ za účasti svojho obhajcu odmietol konfrontáciu so svedkom V [REDACTED]. Svedok V [REDACTED] sa na hlavné pojednávanie konané 16. a 17. februára 2017 nedostavil z dôvodu, že bol nedosiahnuteľný (nachádzal sa na rôznych miestach v cudzine). Preto v súlade s ustanovením § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku boli na hlavnom pojednávaní prečítané zápisnice o výsluchoch svedka V [REDACTED] z prípravného konania. Prečítanie zápisnice o výpovedi svedka z prípravného konania v priebehu konania pred súdom samo osebe nemôže byť považované za nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru, avšak použitie takejto výpovede ako dôkazu musí byť zlučiteľné s právami obhajoby, ochrana ktorých je predmetom a účelom čl. 6 dohovoru. Je to tak predovšetkým v prípade, ak osoba obvinená z trestného činu, ktorej podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru svedčí právo vypočúvať alebo nechať vypočuť svedkov proti sebe, nemala príležitosť v žiadnom z predchádzajúcich štádií konania klásť otázky osobe, výpoveď ktorej je v súdnom konaní čítaná. V danej veci však o takýto prípad nešlo.

44. Z uznesenia dovolacieho súdu, ktoré bolo podľa tvrdenia sťažovateľa doručené 17. apríla 2019, vyplýva, že ním bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti odvolaciemu uzneseniu najvyššieho súdu.

Sťažovateľ namietal porušenie práva na obhajobu tým, že nebol vypočutý svedok V [REDACTED], bola čítaná jeho výpoveď z prípravného konania a nebol využitý európsky vyšetrovací príkaz na zabezpečenie jeho výsluchu. Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a ako zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 dohovoru, ako aj čl. 50 ods. 3 ústavy nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z dikcie tohto ustanovenia je totiž jednoznačne zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilým dovolacím dôvodom. Podľa ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu o zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ak sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom. Medzi porušenia iných obhajovacích práv možno zaradiť aj procesne nesprávne vykonané dokazovanie, ktoré vedie k popretiu zásady kontradiktórnosti konania a s tým súvisiace znemožnenie obvinenému vyjadriť sa k dôkazu tvoriacemu podklad rozhodnutia. Z predloženého spisu je zrejmé, že špecializovaný súd predvolával svedka V [REDACTED] na hlavné pojednávanie konané 16. a 17. januára 2017 z adresy v [REDACTED], ktorú uviedol v prípravnom konaní ako adresu korešpondenčnú a adresu trvalého pobytu. Predvolanie sa vrátilo ako neprevzaté. Právny zástupca svedka V [REDACTED] 13. januára 2017 predložil špecializovanému súdu vyhlásenie svedka V [REDACTED] z 10. januára 2017, podľa ktorého kvôli obchodným aktivitám vo Veľkej Británii, Južnej Afrike a na Bahamách veľa cestuje, pričom sa presťahoval na Bahamy. Vzhľadom na to sa neplánuje a nie je ani schopný zúčastniť sa hlavného pojednávania. Súčasne vyhlásil, že sa pridrižiava výpovede

uskutočnenej pred vyšetrovateľom, ktorá bola úplná, a preto nemá k veci čo dodať. Vyhlásenie svedka V [REDACTED] bolo prečítané na hlavnom pojednávaní. Prokurátor následne navrhol čítanie výpovede svedka V [REDACTED] z prípravného konania, s čím sťažovateľ nesúhlasil a žiadal osobný výsluch. Špecializovaný súd po krátkej porade senátu upovedomil strany o opätovnom predvolaní svedka, ale aj o zabezpečení jeho účasti prostredníctvom právneho zástupcu s tým, že jeho účasť je nutná. Svedok V [REDACTED] sa nezúčastnil ani hlavného pojednávania 16. februára 2017, keď špecializovanému súdu zaslal prostredníctvom právneho zástupcu vyhlásenie zo 6. februára 2017, v ktorom uviedol, že v dôsledku naplánovaných obchodných aktivít na Bahamách nebude schopný zúčastniť sa nariadeného hlavného pojednávania. Opätovne vyhlásil, že jeho výpoveď pred vyšetrovateľom je úplná, nemá k nej čo dodať, v plnom rozsahu sa jej pridrža a trvá na jej prečítaní pred špecializovaným súdom. Vyhlásenie bolo oboznámené na hlavnom pojednávaní konanom 16. februára 2017 s tým, že doručenie predvolania poštou nebolo vykázané (zásielka s predvolaním sa z Bahám vrátila ako neprevzatá 21. marca 2017). Z uvedeného vyplýva, že špecializovaný súd predvolal svedka V [REDACTED] z oboch známych adries, ako aj prostredníctvom jeho právneho zástupcu, avšak opakovane neúspešne pre negatívny postoj svedka V [REDACTED]. Sťažovateľom predložené fotografie zo sociálnej siete facebook, ktoré mali preukazovať, že sa svedok V [REDACTED] zdržiaval v novembri v Moskve a v decembri v Londýne, boli pre ďalší postup špecializovaného súdu irelevantné a iba potvrdzovali tvrdenie svedka V [REDACTED] o cestovaní. Aj keby sa v Európe nachádzal dlhšie obdobie, špecializovaný súd by sa zrejme o tejto skutočnosti nedozvedel včas a bez aktívnej spolupráce svedka V [REDACTED] by nedošlo k jeho účasti na hlavnom pojednávaní. K navrhutej možnosti využitia európskeho vyšetrovacieho príkazu na základe zákona č. 236/2017 Z. z. o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o európskom vyšetrovacom príkaze“), resp. rámcového rozhodnutia treba poukázať na absenciu základnej podmienky, a to použiteľnosti európskeho vyšetrovacieho príkazu v rámci štátov Európskej únie. Svedok V [REDACTED] bol ruský štátny občan s trvalým pobytom v Ruskej federácii, resp. na Bahamách. Na tieto územia sa európsky vyšetrovací príkaz nevzťahuje. Podľa ustanovenia § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku zápisnica o výpovedi spoluobžalovaného alebo svedka sa môže prečítať aj vtedy, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto

zákona a taká osoba zomrela alebo sa stala nezvestnou, pre dlhodobý pobyt v cudzine alebo na neznámom mieste nedosiahnuteľnou, alebo ochorela na chorobu, ktorá natrvalo alebo na dlhší čas znemožňuje jej výsluch alebo ak sa taká osoba ani na opätovné predvolanie súdu k výsluchu bez dôvodného ospravedlnenia nedostaví a jej predvedenie bolo neúspešné; ak ide o výpoveď svedka, u ktorého bol v čase jeho výpovede v prípravnom konaní, ktorá sa má prečítať, dôvodný predpoklad, že na hlavnom pojednávaní ho nebude možné vypočuť, možno jeho výpoveď prečítať len vtedy, ak bol o úkone riadne upovedomený obvinený a ak má obhajcu, jeho obhajca. Na aplikáciu tohto ustanovenia sa vyžaduje splnenie dvoch kumulatívnych podmienok, ktorými sú zákonne uskutočnený výsluch a jedna z vymenovaných skutočností. K prvej kumulatívnej podmienke treba uviesť, že Trestný poriadok v ustanovení § 213 primárne upravuje právo obhajcu zúčastniť sa úkonov prípravného konania. Obvinenému môže byť povolená účasť na vyšetrovacích úkonoch, a to najmä v prípade, že nemá obhajcu a úkon spočíva vo výsluchu svedka, pri ktorom je dôvodný predpoklad, že ho nebude možné vykonať v konaní pred súdom. Povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní nie je zabezpečovať účasť obvineného na jednotlivých úkonoch, ale umožniť obhajobe byť prítomný a dohliadať na kontradiktórnosť konania. Obhajoba bola vopred upovedomovaná o každom úkone, pričom obhajcovia sťažovateľa (ktorých tento v priebehu prípravného konania viackrát zmenil) sa zúčastňovali na úkonoch a aktívne dohliadali na jeho záujmy aj prostredníctvom otázok kladených svedkom. Výsluch svedka V [REDAKOVANÉ] sa 20. februára 2013 uskutočnil v prítomnosti obhajcu sťažovateľa JUDr. [REDAKOVANÉ], resp. ním splnomocneného advokátskeho koncipienta Mgr. [REDAKOVANÉ]. Obhajca po skončení výsluchu výslovne vyhlásil, že nemá voči úkonu žiadne výhrady. Sťažovateľ sa v priebehu celého prípravného konania jednotlivých vyšetrovacích úkonov nezúčastňoval (ani ďalších svedeckých výsluchov), neprejavil záujem o prítomnosť na nich, neželal si zopakovanie úkonov a svoju absenciu nenamietal ani pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu. Tvrdenie sťažovateľa o nemožnosti jeho osobnej účasti na výsluchu svedka V [REDAKOVANÉ] preto vyznieva tendenčne, v snahe spochybníť použiteľnosť podstatného dôkazu. Výsluch svedka V [REDAKOVANÉ] sa uskutočnil za prítomnosti tlmočníka, ktorý bol pribratý do konania pre účely pretlmočenia výsluchu svedka V [REDAKOVANÉ] a následnej konfrontácie medzi ním a sťažovateľom. Z uvedeného vyplýva, že výsluch svedka V [REDAKOVANÉ] bol vykonaný zákonným spôsobom. V súvislosti so splnením jednej z vymenovaných skutočností

umožňujúcich prečítať zápisnicu o výpovedi svedka z prípravného konania je podstatné, že svedok V [REDACTED] mal trvalý pobyt v zahraničí, kde sa sústavne nezdržiaval, nepreberal úradné zásielky a komunikácia cez právneho zástupcu bola obmedzená (kontakt medzi svedkom V [REDACTED] a právnym zástupcom prebiehal výlučne prostredníctvom poštových zásielok), preto bolo potrebné stotožniť sa s názorom špecializovaného súdu o nedosiahnuteľnosti svedka V [REDACTED]. Keďže na postup v zmysle ustanovenia § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku boli splnené podmienky, špecializovaný súd prečítal zápisnice o výsluchoch svedka V [REDACTED] z prípravného konania a sťažovateľ a jeho obhajkyňa sa k týmto výpovediam vyjadrili. Neprečítanie opatrenia o príbratí tlmočníka zákonnosť výsluchu neovplyvnila. Pokiaľ ide o argumentáciu odvolacieho uznesenia najvyššieho súdu týkajúcu sa toho, že sťažovateľ v prípravnom konaní konfrontáciu so svedkom V [REDACTED] odmietol, bolo potrebné prisvedčiť námietke sťažovateľa, podľa ktorej špecializovaný súd neprečítal na hlavnom pojednávaní zápisnicu o konfrontácii medzi sťažovateľom a svedkom V [REDACTED], a to napriek tomu, že prokurátor na odmietnutie konfrontácie zo strany sťažovateľa poukázal. Podľa názoru dovolacieho súdu táto skutočnosť nemala dopad na správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Preto možno uzavrieť, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nebol naplnený.

Ďalej sťažovateľ namietal dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku. V tejto súvislosti namietal nezákonnosť znaleckého posudku a jeho doplnku. Vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné podotknúť, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Pokiaľ ide o porušenie zákona, dovolací súd už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z toho logicky vyplýva, že v rámci tohto dovolacieho dôvodu možno úspešne uplatňovať aj nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov, ale len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. K porušeniu práva na spravodlivý proces by pritom mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, vykonanie ktorého sa

spochybňuje. V predmetnom znaleckom posudku a jeho doplnku boli na s. 8, resp. 5 taxatívne vymenované osoby podieľajúce sa na vypracovaní posudku, ktoré boli s výnimkou konzultantky Ing. S. [REDAKOVANÉ] totožné s osobami oprávnenými na podanie vysvetlení. Na hlavné pojednávanie bola predvolaná prof. M. [REDAKOVANÉ], ktorá bola uvedená ako prvá v poradí. Podľa ustanovenia § 147 ods. 3 Trestného poriadku znalecký ústav alebo právnická osoba pribratá na podanie znaleckého posudku podľa odseku 2 je povinná spracovať znalecký posudok písomne a uviesť v ňom osoby, ktoré sa na spracovaní znaleckého posudku podieľali, ako aj ich prípadné rozdielne závery. Ak pri spracovaní znaleckého posudku dospeli k zhodným záverom, určí sa v znaleckom posudku osoba, ktorá môže byť ako znalec vypočutá na účely trestného konania. Podľa § 15 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 490/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), znalecký úkon vykonaný znaleckou organizáciou alebo znaleckým ústavom podpisuje štatutárny orgán a osoba zodpovedná za výkon znaleckej činnosti v danom odbore. Znalecký úkon vykonaný znaleckým ústavom zriadeným zákonom alebo na základe zákona, ktorý spĺňa podmienky podľa technickej normy a má na území Slovenskej republiky viacero dislokovaných pracovísk, podpisuje štatutárny orgán alebo ním poverená osoba zodpovedná za činnosť dislokovaného pracoviska a osoba, ktorá úkon vypracovala. Pri vypracovaní znaleckého úkonu sa uvedie, kto ho vypracoval a kto môže pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci osobne potvrdiť jeho správnosť a podať žiadané vysvetlenia. Z vyhlášky nevyplýva povinnosť určiť jedinú konkrétnu osobu oprávnenú poskytovať vysvetlenia k znaleckému posudku. Trestný poriadok síce uvádza pojem „osoba, ktorá môže byť ako znalec vypočutá na účely trestného konania“, avšak výkladom predmetného ustanovenia možno dospieť k záveru, že by ním nemusela byť iba jedna osoba. Účelom zákona bolo zakotviť povinnosť špecifikovania osoby, na ktorú sa môžu orgány činné v trestnom konaní a súdy obrátiť v prípade potreby podania vysvetlenia, nie teda obmedziť počet znalcov oprávnených na takéto úkony. Odlišným výkladom by mohlo dôjsť k paradoxnej situácii. Ak by znalecký ústav striktno uviedol iba jednu osobu, ktorá by sa z rôznych dôvodov (napr. zdravotných) nemohla dlhodobo zúčastniť na hlavnom pojednávaní, súd by nemohol k znaleckému posudku vypočuť nikoho napriek tomu, že sa na vypracovaní úkonu zúčastnili viacerí

rovnocenní spracovatelia. Nad rámec uvedeného je potrebné zdôrazniť, že na naplnenie dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku sa vyžaduje závažné porušenie zákona zodpovedajúce porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 dohovoru. Výberom z viacerých oprávnených osôb nedochádza k porušeniu práv obvineného, pretože tento má právo klásť znalcovi otázky bez ohľadu na to, ktorý spracovateľ znaleckého posudku by bol predvolaný. Z vyhlášky ďalej vyplýva, že znalecký posudok podpisuje okrem osoby zodpovednej za výkon znaleckej činnosti (v danom prípade prof. H██████, resp. prof. M██████) aj štatutárny orgán. Znalecký posudok a jeho doplnok preto podpísali tiež rektori Ekonomickej univerzity prof. S██████ a prof. D██████. Rektori sa nepodieľali na vypracovaní úkonov, nemohli byť predvolaní na súd a správnosť znaleckého posudku osvedčovali iba z pozície štatutárneho orgánu. Rovnako sa na vypracovaní znaleckého posudku nezúčastňovala prof. H██████, ktorá posudok podpísala ako osoba zodpovedná za výkon znaleckej činnosti v odbore ekonómie a manažmentu, nie teda ako znalkyňa. Námietka sťažovateľa k nepoučeniu prof. D██████ je preto irelevantná. Ako účelové treba považovať aj tvrdenie sťažovateľa o absencii údajov o prípadných rozdielnych záveroch znalcov. Trestný poriadok v ustanovení § 147 ods. 3 zakotvuje informačnú povinnosť v tomto smere len v prípade, že znalci dospejú k odlišným stanoviskám. Ak sú ich závery zhodné, nie je potrebné to v posudku konštatovať. K námietke nedostatočného poučenia znalkyne prof. M██████ treba poukázať na predvolanie znalca adresované priamo prof. M██████, v ktorom predseda senátu ju poučil o povinnosti bezodkladného oznámenia skutočnosti odôvodňujúcej jej vylúčenie vo veci. Nezákonnosť znaleckého posudku nemožno vidieť ani v súvislosti s prípadnými závermi znalcov k právnym otázkam. V zmysle judikatúry najvyššieho súdu totiž nie je dôvodom odmietnutia znaleckého posudku skutočnosť, že znalec zaujme stanovisko k otázke, zodpovedanie ktorej prislúcha výlučne súdu, ak si súd z posudku má možnosť sám urobiť totožný alebo odlišný názor v tej istej otázke (bližšie pozri R 82/2001). Na základe uvedených skutočností nebol naplnený ani dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Sťažovateľ v rámci dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku (podľa ktorého dovolanie možno podať, ak sa proti obvinenému viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné, pozn.) namietal neprípustnosť trestného stíhania pre

rozdielnosť skutkov v európskom zatýkacom rozkaze a v rozsudku, pričom orgány činné v trestnom konaní a súd nežiadali dodatočný súhlas. Totožnosť skutku je zachovaná, ak je zachovaná totožnosť konania páchatel'a alebo následku jeho protiprávnej činnosti aspoň čiastočne, pričom na ňu nemajú vplyv ani zmeny v jednotlivých okolnostiach, ktoré skutok individualizujú, napr. čas, miesto, spôsob jeho vykonania. Skutok je teda možné počas konania upravovať, a to v závislosti od vykonaných dôkazov a získaných poznatkov o relevantných skutočnostiach, nemôže sa však meniť jeho podstata daná účasťou obvineného na určitej udalosti, z ktorej vzišiel škodlivý následok. S ohľadom na vykonané dokazovanie bola špecializovanému súdu podaná obžaloba s doplnením skutku o úkony (uzatvorenie zmluvy o úvere s Poštovou bankou, a. s., neuhradenie mimoriadnej splátky úveru) predchádzajúce uzatvoreniu nevýhodných kúpnych zmlúv (podstata skutku z európskeho zatýkacieho rozkazu), ktoré viedli k odstráneniu majetku nevyhnutného na podnikateľskú činnosť z vlastníctva poškodenej spoločnosti. V oboch prípadoch bolo sťažovateľovi kladené za vinu, že v rozpore s povinnosťami vyplývajúcimi z ustanovenia § 135a Obchodného zákonníka uskutočnil úkony, ktorými v konečnom dôsledku zbavil poškodenú spoločnosť majetku. Vzhľadom na to, že podstata skutku bola zachovaná, podľa názoru dovolacieho súdu nebolo potrebné vyžiadať dodatočný súhlas z Rakúskej republiky. Preto ani dovolací dôvod podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku nebol naplnený.

Dovolanie sťažovateľ'a sa opieralo ďalej o ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Sťažovateľ vyvodzoval naplnenie tohto dovolacieho dôvodu predovšetkým z absencie typu škody v skutkovej vete rozsudku a z absencie úmyslu spôsobiť škodu, ďalej z toho, že škoda sa ustálila na základe znaleckého posudku, v ktorom znalci vyjadrili právny záver, ako aj z nevyrovnania sa s obhajobnou argumentáciou. V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu, pričom do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne

kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Dovolací súd skutkové zistenia urobené nižšími súdmi nemôže ani meniť, ani dopĺňať (s výnimkou prípadov podľa ustanovenia § 371 ods. 3 Trestného poriadku). Námietky sťažovateľa nebolo možné hodnotiť, keďže smerujú k posúdeniu skutkového stavu zisteného súdmi prvého a druhého stupňa. Keďže ustálenie škody a jej jednotlivých foriem, v ktorých sa odráža protiprávne konanie obvineného, vychádza z vykonaného dokazovania, je taktiež vylúčené z prieskumného oprávnenia dovolacieho súdu. V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že za skutkové sa považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd. V predmetnej trestnej veci to znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce zistenie, podľa ktorého sťažovateľ spáchal skutok tak, ako je uvedený v rozhodnutiach súdov nižšieho stupňa, ktoré nemali pochybnosti o jeho vine. Dovolací súd pritom nezistil, že by skutok popísaný v skutkovej vete bol subsumovaný pod nesprávne skutkové podstaty trestných činov, nebol trestným činom alebo išlo o iný trestný čin. V tejto súvislosti dovolací súd opätovne zdôrazňuje, že iné skutočnosti nie je oprávnený skúmať, pričom podrobné dôvody kvalifikovania skutku ako obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa ustanovenia § 237 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona sú súčasťou odôvodnení rozsudku špecializovaného súdu a uznesenia odvolacieho súdu. Vo vzťahu k nenaplneniu subjektívnej stránky trestného činu kladeného sťažovateľovi za vinu je nutné konštatovať, že absenciu úmyslu nie je možné namietať v rámci dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ani žiadneho iného). Aj keď posúdenie naplnenia subjektívnej stránky trestného činu je právnym záverom, tento sa musí zakladať na skutkových zisteniach vyplývajúcich

z vykonaného dokazovania, ktoré nie je dovolací súd v dovolaní oprávnený skúmať (uznesenie dovolacieho súdu sp. zn. 3 Tdo 5/2010 z 1. júla 2010). Vo vzťahu k civilnej žalobe vedenej na Okresnom súde Trnava treba poznamenať, že až do právoplatného rozhodnutia nemožno konštatovať, že poškodená spoločnosť je vlastníkom predmetných nehnuteľností, pričom samotné podanie žaloby nie je dôkazom o tom, že škoda nevznikla.

III.

Relevantná právna úprava

45. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

46. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

47. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti a jej doplnení

48. Ústavnú sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

49. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

50. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

51. Sťažovateľ predovšetkým vo vzťahu k uzneseniu odvolacieho súdu zásadne namieta, že nemohol vypočuť v konaní pred špecializovaným súdom svedka V [REDACTED] ako

klúčového svedka a nemohol sa s ním konfrontovať. V texte sťažnosti považuje túto okolnosť za porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 1 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru. Napriek tomu však z navrhovaného znenia nálezu vyplýva, že má ísť (aj v prípade odvolacieho súdu) o porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b), c) a d) dohovoru (pozri 1 v bode 34). Vzhľadom na uvedené vnútorné protirečenie podanej ústavnej sťažnosti treba predovšetkým konštatovať, že z hľadiska vymedzenia predmetu konania o ústavnej sťažnosti je rozhodujúce navrhované znenie nálezu (petit). Navyše treba k tomu dodať, že konkrétnymi skutočnosťami, ktorými sťažovateľ uplatnenú námietku odôvodnil, sa zaoberal nielen odvolací súd, ale aj dovolací súd.

52. Podľa ustanovenia § 213 ods. 1 Trestného poriadku policajt môže povoliť účasť obvineného na vyšetrovacích úkonoch a umožniť mu klásť vypočúvaným svedkom otázky. Postupuje tak najmä vtedy, ak obvinený nemá obhajcu a úkon spočíva vo výsluchu svedka, pri ktorom je dôvodný predpoklad, že ho nebude možné vykonať v konaní pred súdom, iba ak by zabezpečovanie jeho prítomnosti alebo jeho prítomnosť mohli ohroziť vykonanie tohto úkonu.

53. Podľa § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku zápisnica o výpovedi spoluobžalovaného alebo svedka sa môže prečítať aj vtedy, ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona a taká osoba zomrela alebo sa stala nezvestnou, pre dlhodobý pobyt v cudzine alebo na neznámom mieste nedosiahnuteľnou, alebo ochorela na chorobu, ktorá natrvalo alebo na dlhší čas znemožňuje jej výsluch alebo ak sa taká osoba ani na opätovné predvolanie súdu k výsluchu bez dôvodného ospravedlnenia nedostaví a jej predvedenie bolo neúspešné; ak ide o výpoveď svedka, u ktorého bol v čase jeho výpovede v prípravnom konaní, ktorá sa má prečítať, dôvodný predpoklad, že na hlavnom pojednávaní ho nebude možné vypočuť, možno jeho výpoveď prečítať len vtedy, ak bol o úkone riadne upovedomený obvinený, a ak má obhajcu, jeho obhajca.

54. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: ... mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;...

55. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:... obhajovať sa osobne alebo prostredníctvom obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;...

56. Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:... vypočúvať alebo dať vypočúvať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie na vypočúvanie svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako v prípade svedkov proti nemu;...

57. Všetky dôkazy by mali byť v zásade vykonávané za prítomnosti obvineného na verejnom pojednávaní pre účely ich kontradiktórneho prejednávania (Barberà, Messegué a Jabardo proti Španielsku). To však neznamena, že výpovede svedkov by mali byť (aby mohli byť použité ako dôkaz) urobené na verejnom súdnom pojednávaní. Použitie ako dôkazov výpovedí získaných v prípravnom konaní nie je samo osebe nezlučiteľné s čl. 6 ods. 3 písm. d) a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to za predpokladu, že práva obhajoby boli rešpektované (Kostovski proti Holandsku).

58. Prečítanie protokolu o výpovedi svedka z prípravného konania v priebehu konania pred súdom nemôže byť samo osebe považované za nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru, avšak použitie takejto výpovede ako dôkazu musí byť zlučiteľné s právami obhajoby, ochrana ktorých je predmetom a účelom čl. 6 dohovoru. Je to tak najmä v prípade, keď osoba obvinená z trestného činu, ktorej podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru svedčí právo vypočúvať alebo nechať vypočuť svedkov proti sebe, nemala príležitosť v žiadnom z predchádzajúcich štádií konania klásť otázky osobe, výpoveď ktorej je na pojednávaní súdu čítaná (Unterpertinger proti Rakúsku).

59. Ustanovenie čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru v zásade nariaďuje poskytnúť obvinenému primeranú a dostatočnú možnosť spochybniť výpoveď a vypočuť svedka, ktorý vypovedá v jeho neprospech, a to v priebehu jeho výpovede alebo neskôr (Kostovski proti Holandsku). Z odseku 3 písm. d), ale ani z princípu rovnosti zbraní obsiahnutého implicitne

v odseku 1 čl. 6 dohovoru však nevyplýva, že by mal obvinený právo zúčastniť sa všetkých úkonov v priebehu prípravného konania (Raykov proti Bulharsku).

60. Dohovor tiež vyžaduje, aby v prípade, že výsluchu svedkov v súdnej sieni bránia nejaké objektívne okolnosti, príslušné orgány využili tie z dostupných spôsobov alternatívneho vykonania výsluchu, ktoré zachovávajú práva obhajoby v miere čo najširšej. Vo veci Kachan proti Poľsku EŠLP vnútroštátnym súdom vytkol, že s cieľom zaistiť sťažovateľovi možnosť vypočuť svedkov žijúcich na Ukrajine neurobili viac, než že im zaslali predvolanie prostredníctvom ukrajinských orgánov, hoci príslušné medzinárodné zmluvy im dávali aj ďalšie možnosti, napr. požiadať ukrajinské orgány o vykonanie výsluchu priamo na Ukrajine, navyše s požiadavkou, aby obhajobe bolo umožnené sa výsluchu zúčastniť, alebo celú trestnú vec odovzdať na Ukrajinu.

61. Vychádzajúc zo všeobecných zásad vyplývajúcich z judikatúry EŠLP (už uvedených), možno pri ich aplikovaní na daný prípad z pohľadu ústavného súdu konštatovať, že argumentácia odvolacieho súdu v spojení s argumentáciou dovolacieho súdu v otázke nevypočutia svedka V [REDAKOVANÉ] špecializovaným súdom sa nejaví ako arbitrárna či zjavne neodôvodnená. Možno ju považovať za dostatočne presvedčivú a výstižnú. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ má odlišný názor, sama osebe neznamena porušenie jeho označených práv.

62. V súvislosti s námietkou sťažovateľa o možnosti využiť inštitút európskeho vyšetrovacieho príkazu (resp. iného opatrenia podľa práva Európskej únie) v spojení so skutočnosťou, že svedok V [REDAKOVANÉ] mal aj slovenské štátne občianstvo (hoci dovolací súd vychádzal z toho, že bol len ruským štátnym občanom), považuje ústavný súd za podstatné, že sa svedok podľa vlastného vyhlásenia presťahoval na Bahamy a veľa cestuje. Využitie uvedených európskych právnych prostriedkov vo vzťahu k slovenskému občanovi, ktorý sa nezdržuje na území Európskej únie, neprichádza do úvahy.

63. Pokiaľ sťažovateľ uvádza, že sa dovolací súd nijako nevyjadril k možnosti využitia prostriedkov právnej pomoci za situácie, keď svedok V [REDAKOVANÉ] so súdom aktívne komunikoval aj prostredníctvom právneho zástupcu a v zásade bol známy jeho pobyt, resp.

dosiahnuteľnosť, treba uviesť, že sťažovateľ nepoukazuje na žiadnu medzinárodnú zmluvu upravujúcu otázky právnej pomoci v trestných veciach medzi Slovenskou republikou a Bahamami. Existujúca medzinárodnoprávna úprava sa totiž týka iba právnej pomoci v občianskoprávných, resp. v daňových veciach.

64. Ako celkom neakceptovateľné sa javí tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého všeobecné súdy mohli postupovať v zmysle zmluvy medzi ČSSR a ZSSR o právnej pomoci a právnych vzťahoch vo veciach občianskych, rodinných a trestných z 12. augusta 1982 uverejnenej vyhláškou č. 95/1983 Zb., ktorej platnosť bola potvrdená i vo vzťahu k Ruskej federácii. Zo všetkých poznatkov, z ktorých všeobecné súdy vychádzali, vyplýva, že hoci svedok V [REDAKOVANÉ] bol (aj) ruským občanom, na území Ruskej federácie sa nezdržiaval. Je teda evidentné, že sťažovateľom označená medzinárodná zmluva nebola v danom prípade aplikovateľná.

65. V súvislosti s tvrdenými pobytmi svedka V [REDAKOVANÉ] v Londýne, o ktorých mal sťažovateľ získať vedomosť zo sociálnych sietí, možno odkázať na argumentáciu dovolacieho súdu, podľa ktorej by možnosť výsluchu svedka V [REDAKOVANÉ] počas niektorého z jeho pobytov vo Veľkej Británii nepochybne vyžadovala jeho spoluprácu, resp. ústretovosť spočívajúcu v tom, že by dopredu oznámil časové termíny a miesta takéhoto pobytu.

66. Ako celkom nereálny sa javí názor sťažovateľa, podľa ktorého na zabezpečenie výsluchu svedka V [REDAKOVANÉ] sa dal využiť napr. inštitút poriadkovej pokuty alebo zabezpečenia svedka podľa § 70 a § 88 Trestného poriadku. Použitie oboch týchto inštitútov je v právomoci konajúceho slovenského súdu a jedným zo základných predpokladov ich využitia je, že osoba, voči ktorej sa má postupovať, sa nachádza na území Slovenskej republiky. Slovenské všeobecné súdy nemôžu v zmysle medzinárodného práva uložiť poriadkovú pokutu osobe nachádzajúcej sa mimo územia Slovenskej republiky a rovnako nemôžu dať takúto osobu predviesť z cudziny. V oboch prípadoch by išlo o flagrantný zásah do suverenity cudzích štátov, teda o porušenie medzinárodného práva verejného.

67. Napokon treba súhlasiť so záverom dovolacieho súdu, podľa ktorého svedok V [REDACTED] nespolupracoval a v podstate konal tak, aby sa výsluchu pred súdom vyhol. V tejto súvislosti sťažovateľ osobitne poukazuje na konštatovanie dovolacieho súdu, podľa ktorého sa v prípravnom konaní odmietol konfrontovať so svedkom V [REDACTED], a hoci príslušná zápisnica o konfrontácii nebola prečítaná pred špecializovaným súdom (takýto dôkaz nebol teda vykonaný), napriek tomu sa protiprávne dospelo k uvedenému skutkovému záveru. Podľa názoru ústavného súdu pochybenie špecializovaného súdu spočívajúce v neprečítaní zápisnice o konfrontácii medzi sťažovateľom a svedkom V [REDACTED] (ktoré odvolací súd nenapravil) za daných konkrétnych okolností nezakladalo porušenie obhajobných práv sťažovateľa v intenzite vyžadovanej ustanovením § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zároveň to znamená, že by nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľa. Sťažovateľ totiž samotnú skutočnosť, že sa v prípravnom konaní odmietol konfrontovať so svedkom V [REDACTED], nijako nepoprel.

68. Možno zhrnúť, že špecializovaný súd za daných konkrétnych okolností prijal všetky opatrenia na zabezpečenie možnosti vypočuť svedka V [REDACTED], ktoré reálne mal k dispozícii. Išlo preto o dostatočný dôvod neprítomnosti svedka V [REDACTED] pred súdom, čo zároveň znamená, že zvolený postup podľa § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku spočívajúci v prečítaní výpovedí svedka V [REDACTED] z prípravného konania treba považovať za opodstatnený a správny.

69. V súvislosti s otázkou posúdenia dôležitosti výpovedí svedka V [REDACTED] poukazuje sťažovateľ na to, že tieto výpovede boli najkľúčovejšími usvedčujúcimi dôkazmi, čo vyplýva hlavne z ich obsahu, ale možno to dovodiť aj z postavenia svedka V [REDACTED] ako majoritného spoločníka poškodenej spoločnosti, teda faktického poškodeného. Navyše, sám prokurátor ho v obžalobe označil ako svedka vyvracajúceho obhajobné tvrdenia sťažovateľa, a preto ho navrhol vypočuť na hlavnom pojednávaní ako prvého svedka. Kľúčovosť výpovedí svedka V [REDACTED] vyplýva aj z rozsudku špecializovaného súdu, lebo sťažovateľ sa bránil tým, že konal so súhlasom svedka V [REDACTED] (resp. na jeho pokyn), pričom v tejto súvislosti sa s ním chcel konfrontovať. O dôležitosti výsluchu svedka V [REDACTED] svedčí podľa sťažovateľa i to, že sa špecializovaný súd dvakrát pokúsil o jeho predvolanie (teda sám považoval výsluch za relevantný). Napokon relevantné je podľa

sťažovateľa i to, že špecializovaný súd a odvolací súd vychádzali pri ustálení viny sťažovateľa i z výpovedí svedka V [REDACTED], ktoré boli prečítané na hlavnom pojednávaní.

70. Podľa názoru ústavného súdu pri posudzovaní dôležitosti výpovede svedka v danom kontexte je podstatné, či odsudzujúci rozsudok je založený výhradne alebo v rozhodujúcej miere na výpovedi svedka získanej v prípravnom konaní, ak svedka pre jeho nedostupnosť nebolo možné súdom na hlavnom pojednávaní vypočuť (Al-Khawaja a Tahery proti Spojenému kráľovstvu). Z podrobného odôvodnenia rozsudku špecializovaného súdu vyplýva, že rozsudok nie je založený ani výhradne, ale ani v rozhodujúcej miere na výpovediach svedka V [REDACTED], pretože vychádza z celého radu dôkazov a okolností (s. 27, 28 a 29 rozsudku špecializovaného súdu). K tomu treba dodať, že aj sám sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti uvádza, že „súd prvého stupňa ako i odvolací súd vychádzal pri ustálení viny i z výpovedí svedka V [REDACTED], ktoré boli prečítané na hlavnom pojednávaní“. Inými slovami, sťažovateľ netvrdí, že rozsudok špecializovaného súdu je založený výhradne alebo v rozhodujúcej miere na výpovediach svedka V [REDACTED]. Znamená to zároveň, že ďalšie okolnosti, v ktorých sťažovateľ vidí kľúčovosť výpovedí svedka V [REDACTED], nie sú pre posúdenie riešenej právnej otázky rozhodujúce.

71. V súvislosti s otázkou posúdenia existencie „vyvažovacích faktorov“ poukazuje sťažovateľ na to, že takýmto faktorom môže byť napr. to, či pre účely podpory výpovede svedka boli predložené aj iné dôkazy, ako napr. znalecké posudky týkajúce sa dôveryhodnosti svedka. Významné je tiež, či mal obvinený alebo jeho obhajca príležitosť vypočúvať svedka v prípravnom konaní, či sa obvinený tohto práva vzdal, prípadne aký bol jeho postoj pri čítaní svedeckej výpovede na hlavnom pojednávaní. Sťažovateľ zdôrazňuje, že nemal možnosť osobne sa zúčastniť výsluchov svedka V [REDACTED] v prípravnom konaní, a preto sa logicky ani nemohol tohto práva vzdať. Policajt bez akéhokoľvek odôvodnenia účasť sťažovateľa pri výsluchoch svedka V [REDACTED] nepripustil. Pri čítaní zápisníc z výsluchov svedka V [REDACTED] pred špecializovaným súdom sťažovateľ tieto výpovede komentoval a požadoval konfrontáciu.

72. Ústavný súd konštatuje, že špecializovaný súd v rozsudku podrobne uvádza existenciu celého radu dôkazov, ako aj ich vzájomnú logickú súvislosť a nadväznosť, a to popri výpovediach svedka V [REDAKOVANÉ] z prípravného konania. Obhajca sťažovateľa bol pri výsluchoch svedka V [REDAKOVANÉ] prítomný a nič nenasvedčuje tomu, že by nemohol obhajobné práva uplatňovať v plnom rozsahu. Z ustanovenia § 213 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že osobná účasť obvineného pri úkonoch v prípravnom konaní sa v zásade nepredpokladá, predpokladá sa totiž účasť jeho obhajcu. Zákonná dikcia tohto ustanovenia, podľa ktorej „Policajt môže povoliť účasť obvineného na vyšetrovacích úkonoch a umožniť mu klásť vypočúvaným svedkom otázky“ skôr naznačuje, že policajt rozhodne o povolení či nepovolení účasti obvineného na vyšetrovacích úkonoch v prípade, ak obvinený o to požiada, čo sa však v danom prípade nestalo (ani sťažovateľ totiž netvrdí, že by o osobnú účasť na niektorom úkone prípravného konania požiadal, ale mu nebola umožnená). Hoci sťažovateľ na hlavnom pojednávaní osobnú konfrontáciu so svedkom V [REDAKOVANÉ] požadoval (aj keď v danom štádiu pre nedostupnosť svedka V [REDAKOVANÉ] nebola možná), v priebehu prípravného konania ponúkanú možnosť konfrontácie výslovne odmietol (aj keď v danom štádiu pre dostupnosť svedka V [REDAKOVANÉ] bola možná).

73. Sťažovateľ vo vzťahu k dovolaciemu uzneseniu kladie hlavný dôraz na nesprávne právne posúdenie veci špecializovaným súdom, pretože podľa jeho názoru nebola skutková podstata žalovaného trestného činu naplnená, a to pre absenciu vymedzenia typu škody v skutkovej vete rozsudku, ako aj úmyslu spôsobiť škodu. Pochybením je podľa neho aj ustálenie škody na základe znaleckého posudku obsahujúceho aj právne závery znalcov, čo je neprípustné. Základnou myšlienkou tejto časti ústavnej sťažnosti je, že dovolací súd pochybil, keď uvedené námietky považoval za také, ktoré napádajú skutkové zistenia špecializovaného súdu a odvolacieho súdu, hoci dovolací súd sa s takýmito námietkami zaoberať nemôže.

74. Podľa presvedčenia ústavného súdu treba závery dovolacieho súdu v uvedených súvislostiach považovať za dostatočné a presvedčivé. Sú uvedené prehľadným a inštruktívnym spôsobom. Preto ústavný súd na tieto závery dovolacieho súdu v plnom rozsahu poukazuje a dodáva, že argumentácia sťažovateľa neobsahuje presvedčivé argumenty na odlišné posúdenie.

75. Treba tiež poznamenať, že sťažovateľ sa v niektorých prípadoch dostatočným spôsobom ani len nepokúsil polemizovať s konkrétnymi závermi dovolacieho súdu. Zvlášť markantne sa to prejavuje v súvislosti s námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa nedostatočného uvedenia osôb, ktoré sa na spracovaní znaleckého posudku podieľali, ako aj niektorých ďalších údajov. V tomto smere dovolací súd podal vyčerpávajúcu argumentáciu, s ktorou sa sťažovateľ ani len nepokúsil konkrétne vecne polemizovať. Obdobne to platí aj o námietke, podľa ktorej poškodená spoločnosť popiera existenciu škody tým, že vedie súdne konanie o určenie, že je vlastníčkou pozemkov, ale tiež o námietke, podľa ktorej u sťažovateľa absentuje subjektívna stránka trestného činu.

76. V súvislosti s námietkou, podľa ktorej trestné stíhanie proti sťažovateľovi bolo neprípustné, lebo hoci sa nevzdal zásady špeciality a hoci v rozsudku špecializovaného súdu došlo k zmene opisu jeho konania i následku oproti tomu, ako bol skutok opísaný v európskom zatýkacom rozkaze, nebol vyžiadaný z Rakúskej republiky dodatočný súhlas pre stíhanie s takýmito zmenami, treba uviesť, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti nijako konkrétne nedefinuje skutkové zmeny, ku ktorým podľa neho malo dôjsť. Na ten účel by totiž bolo potrebné, aby uviedol skutok v znení vyplývajúcom z európskeho zatýkacieho rozkazu (resp. túto listinu predložil), lebo len potom by mal ústavný súd možnosť porovnať obe verzie znenia skutku (podľa európskeho zatýkacieho rozkazu a podľa rozsudku špecializovaného súdu). Konkrétny obsah týchto zmien vyplýva z dovolacieho uznesenia, správnosť ktorého sťažovateľ v tomto smere nespochybňuje. Zmeny, ku ktorým v zmysle dovolacieho uznesenia došlo, ani podľa názoru ústavného súdu neporušujú princíp zachovania totožnosti skutku. Treba tiež poznamenať, že k porovnaniu znenia skutkov podľa európskeho zatýkacieho rozkazu a podľa rozsudku špecializovaného súdu neboli potrebné sťažovateľom označené súvisiace dôkazy netvoriace súčasť spisu.

77. Skutočnosť, že na špecializovanom súde nebolo prečítané opatrenie o pribratí tlmočníka, nie je podľa názoru ústavného súdu porušením práva sťažovateľa na obhajobu takej intenzity, ktorú by bolo možné považovať za ústavnoprávne relevantnú. Je totiž nesporné, že tlmočník pri výsluchoch svedka V [REDACTED] v prípravnom konaní bol prítomný.

78. Napokon sťažovateľ namieta, že sa dovolací súd nezaoberal tým, že konal s vedomím a súhlasom svedka V [REDACTED] ako majoritného spoločníka (teda vlastne poškodeného), čo vylučuje trestnosť jeho konania.

79. Ústavný súd k tomu konštatuje, že dovolací súd sa touto námietkou sťažovateľa skutočne výslovne nezaoberal. Zrejme sa tak stalo z dôvodu, že i túto námietku považoval za skutkovú námietku, teda za takú, ktorou sa v dovolacom konaní nedá operovať. Právny záver, ku ktorému sťažovateľ dospel, by bolo možné vyvodiť len v prípade skutkového záveru o tom, že sťažovateľ naozaj konal s vedomím a súhlasom svedka V [REDACTED], čo však nebolo dané. Treba tiež dodať, že odvolací súd sa touto námietkou zaoberal (s. 11 a s. 12 uznesenia odvolacieho súdu) a uviedol, že ak by aj spoločník obchodnej spoločnosti, ktorý nie je jej konateľom, dal súhlas konateľovi na také konanie, ktoré je v rozpore so záujmami spoločnosti a malo by to za následok vznik škody, konateľ obchodnej spoločnosti by bol v konečnom dôsledku aj tak zodpovedný za konanie v mene obchodnej spoločnosti v súlade s ustanovením § 135a Obchodného zákonníka ako všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý ustanovuje povinnosť vykonávať pôsobnosť konateľa s náležitou odbornou starostlivosťou a v súlade so záujmami spoločnosti a všetkých jej spoločníkov. Ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k uzneseniu odvolacieho súdu výslovne uplatnil len námietku nevypočutia svedka V [REDACTED] (nie teda námietku súhlasu svedka V [REDACTED] vylučujúcu trestnosť konania sťažovateľa) a na argumentáciu uvedenú v uznesení odvolacieho súdu nijako nereflektoval.

80. Doplnenie ústavnej sťažnosti zo 6. augusta 2019 doručené ústavnému súdu elektronicky toho istého dňa a poštou 12. augusta 2019 treba považovať za oneskorene podané.

81. Podľa ustanovenia § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov

zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

82. Sťažovateľ namieta nesprávne stanovenie hodnoty nehnuteľností, ktoré je podľa jeho názoru v rozpore s ustanovením § 126 ods. 1 prvej vety Trestného zákona, a to z dôvodov podrobne uvedených v bodoch 39 až 41. Dospieva napokon k záveru, že v skutočnosti žiadna škoda nevznikla.

83. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ síce z formálneho hľadiska ústavnú sťažnosť podal v zákonnej dvojmesačnej lehote, avšak z materiálneho pohľadu treba uviesť, že argumentáciu proti zistenej výške škody uvádzanú v doplnení ústavnej sťažnosti v samotnej ústavnej sťažnosti neprezentoval. Tam sa otázkou škody, jej charakteru a výšky zaoberal z celkom odlišných hľadísk. Preto z materiálneho hľadiska treba dospieť k záveru, že argumentácia uvedená v doplnení ústavnej sťažnosti sa javí ako oneskorene podaná, preto túto časť sťažnosti je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

84. Na prerokovanie námietok obsiahnutých v ďalšom doplnení ústavnej sťažnosti z 28. januára 2020 doručenom ústavnému súdu elektronicky toho istého dňa nie je daná právomoc ústavného súdu.

85. Podľa ustanovenia § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

86. Sťažovateľ namieta, že v rámci exekúcie vedenej na základe adhézneho výroku trestného súdu o náhrade škody vyšlo najavo, že správca konkurznej podstaty S ■■■■■ nielenže exekučne vymáha v trestnom konaní prisúdenú náhradu škody 7 818 906,57 €, ale zároveň vyzval F ■■■■■ na podanie žaloby o vylúčenie veci z konkurznej podstaty, čo vlastne znamená, že sa v prospech S ■■■■■ súčasne domáha tak sporných nehnuteľností, ako aj náhrady škody zodpovedajúcej hodnote týchto nehnuteľností so zohľadnením úveru a že preto v podstate žiada dvakrát to isté. Tieto skutočnosti zistil sťažovateľ z uznesenia súdneho exekútora sp. zn. 42 Ek 1148/2019, 9 Ex 243/19 z 28. augusta 2019 (pozri bod 42).

87. Z pohľadu ústavného súdu je zrejmé, že sťažovateľ v doplnení ústavnej sťažnosti argumentuje takou novou skutočnosťou, ktorá nastala po právoplatnom skončení trestného konania a ktorá podľa jeho názoru má zásadný vplyv na zákonnosť právoplatných rozhodnutí všeobecných súdov.

88. Podľa ustanovenia § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

89. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľ (vychádzajúc z jeho vlastných tvrdení a vysloveného právneho názoru) môže požiadať o ochranu označených práv podľa ústavy a dohovoru príslušný všeobecný súd v rámci návrhu na povolenie obnovy konania. Tým je zároveň vo vzťahu k uplatnenej námietke vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba pritom poznamenať, že možnosť obnovy konania nie je viazaná na žiadnu zákonnú lehotu.

90. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť a jej doplnenia odmietol, nebolo už potrebné osobitne sa zaoberať požiadavkou sťažovateľa na odloženie vykonateľnosti uznesenia dovolacieho súdu a uznesenia odvolacieho súdu.

91. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu